

VRIJ

BRIEF

LEVEN - VRIJHEID - EIGENDOM

ABSOLUTE RECHTEN VAN HET INDIVIDU

TREFPUNT te UTRECHT op 12 APRIL

Op 12 april is in Utrecht een bijeenkomst georganiseerd met als onderwerp ZUID-AFRIKA. Er blijkt voor dit onderwerp veel belangstelling te bestaan. Toch hebben we gearzeld om dit onderwerp te behandelen. Het gevaar van emotionele discussies is namelijk niet uitgesloten. We hebben echter besloten om ermee door te gaan, omdat we in de libertarische wereld gewend zijn om ook dergelijke zaken objectief te behandelen.

Voor meer gegevens zie de bijlage bij deze VRIJBRIEF.

Als u dit nummer ontvangt, is de vergadering van de Europese vertegenwoordigers (uit negen of tien landen) van Libertarian International al weer achter de rug. Over de resultaten daarvan hopen we u in de toekomst te berichten.

Zeker is dat er vorderingen gemaakt zullen zijn voor de CONVENTIE in Stockholm. Die is van 24 tot 30 augustus. Wij raden u aan nu reeds deze datum te reserveren, of uw vakantie zo te plannen dat u aan deze gebeurtenis kunt deelnemen. Deelnemers aan vorige conventies kunnen u vertellen hoe interessant en gezellig deze zijn!

De VRIJBRIEF bestaat 10 jaar. Op 1 maart 1976 verscheen het eerste nummer. Voor die datum bestond er een onregelmatig verschijnend blaadje, LIBERTAS genoemd. Het is op zichzelf al een prestatie om een nieuwsbrief zo lang in stand te houden. Voor een groot deel is dit te danken aan de interesse en daardoor aan de regelmatige bijdragen van de lezers.

Wij hopen dat deze mijlpaal voor u een stimulans mag zijn om door te gaan met uw inzendingen. Graag vragen we u ook om nu nog eens extra na te gaan of u niet iemand weet die een abonnement op prijs zal stellen. U kunt dit zelf regelen of ons naam en adres opgeven; wij sturen dan een gratis proefnummer.

Ter gelegenheid van dit 10-jarig bestaan zullen we een "Introductie Nummer" uitgeven, dat u ook kunt gebruiken om nieuwe abonnees te winnen, of om belangstellenden iets meer over het libertarisme te vertellen. U kunt een aantal bestellen tegen de kostprijs van f.1.- of BF.20.- per stuk.

We hoeven hier niet te benadrukken hoe belangrijk het is dat steeds meer personen het libertarisch ideaal gaan begrijpen. De VRIJBRIEF is een middel om dit begrip verder te verspreiden.

Het libertarisme groeit. Het is de weg naar een betere wereld. Maar het kan sneller. Uw ideeën daarvoor zijn zeer welkom. Alleen als alle mogelijkheden gebruikt worden, kunnen we bereiken : V.I.O.T.,

Vrijheid In Onze Tijd.!

De VRIJBRIEF geeft U een antwoord op onderstaande vragen door U regelmatig te informeren over **Libertarisme/Objectivisme** en gelijksoortige levensbeschouwingen.

U krijgt informatie over mogelijke tegenmaatregelen, over libertarische acties, publicaties en gebeurtenissen in binnen- en buitenland.

Het LIBERTARISME is een wereldbeweging die werkt aan de bouw van een vrije wereld waarin vrede is; een wereld waarin de betrekkingen tussen alle mensen tolerant en vrijwillig zijn, zonder geweld of dreiging met geweld en met respect voor elkaars eigendom; met een economisch systeem gebaseerd op vrijwillige overeenkomsten.

Leden en samenwerkende organisaties streven dit doel na door onafhankelijke acties, waarvoor ieder zijn eigen vrij gekozen strategie volgt.

Door het verstrekken van informatie over gebeurtenissen in de libertarische beweging draagt de VRIJBRIEF bij aan een groter rendement en coördinatie van deze acties.

Wij bieden U een FORUM waar U Uw eigen libertarische visie kunt verkondigen en waar U antwoord kunt geven op de mening van anderen. (Artikelen zijn voor verantwoording van de schrijver)

Via de VRIJBRIEF hebt U een band met gelijkgezinde personen in de Benelux (en daarbuiten), die allen streven naar een betere wereld met **Vrijheid, Rechtvaardigheid** en **Vrede.**

Waarom verliest U steeds meer Uw vrijheid?
Waarom wordt U steeds meer afhankelijk van de overheid?

Maandblad No. 97
maart 1986

ZIJN ER NOG LIBERTARIERS ?

door gilbert de Bruycker

Dat is de vraag die ik mij stelde enige tijd geleden, na een discussie tijdens een bijeenkomst van het Libertarisch Centrum België. Deze discussie behelsde de vraag of men het recht zou hebben in een libertarische samenleving kinderen aan hun lot over te laten. Iedere rechtgeaarde Libertariër zou moeten zeggen ja; maar tot mijn verbazing hoorde ik van menigeen argumenten dat dit niet het geval zou mogen zijn.

Ik kan natuurlijk begrip opbrengen voor de verontwaardigde gevoelens van degenen die huiverden voor de gedachte dat dit juist wel mogelijk is in een individualistische samenleving. Die huivering zou niet meer mogen betekenen dan dat zijzelf zoiets niet zouden doen, maar niet meer. Daaruit de conclusie trekken dat kinderen een recht hebben op onderhoud zonder meer, is een niet te rechtvaardigen stap. In die lijn van redeneren lag dan ook het besluit van een van de leden dat er belangrijker dingen bestaan dan de vrijheid, en dit is dan ook de eerste stap tot het collectivisme, want dan kan men al gauw aantonen dat er nog zaken zijn waar de mensen in het algemeen recht op kunnen laten gelden om humane redenen! Dat men zijn kinderen al dan niet aan hun lot overlaat is een zuiver persoonlijke aangelegenheid, en dat de kans op verwaarlozing bestaat heeft te maken met het feit dat inderdaad individuele vrijheid geenszins de nare mogelijkheid uitsluit van onzekerheid betreffende het menselijke bestaan - d.w.z., dat men vrij kan zijn en toch van honger kan omkomen; dit is nu eenmaal een natuurlijke conditie van het menselijke leven. Beiden sluiten elkaar NIET uit. Die mogelijkheid moet men erbij nemen., zoniet moet men maar een of andere vorm van socialistische samenleving nastreven. En als men de bestaande socialistische landen nader in ogenschouw neemt, weet men dat men zich niet al te veel illusies moet maken.

Als men zegt dat kinderen recht hebben op onderhoud op grond van welke humanistische overweging ook, dan impliceert dit dat men een individu mag dwingen op dit punt. Maar waar zal dit ophouden? - tot daar waar de humane gevoelens van de meerderheid reiken?

Met dezelfde argumenten toch is het begrijpelijk dat men een minimum-inkomen voor iedereen garandeert.

Gevoelens van persoonlijke ethiek mogen geen begrenzing betekenen voor het begrip

vrijheid, welk een ondeelbaar begrip is. Wanneer het zich zou voordoen dat ouders hun kinderen verwaarlozen dan is er slechts één oplossing: niet het inperken van de vrijheid, maar juist op grond van deze vrijheid een ieder de mogelijkheid laten zich over het lot van dit kind te ontfermen.

Uit zulke discussies is duidelijk op te maken dat menigeen bereid is concessies te doen aan het begrip vrijheid als men de emotionele toer opgaat. In dergelijke gevallen lijkt de mens altijd een consolidering van de bereikte positie, van de rust en zekerheid der georganiseerde maatschappij, na te streven; ja op grond daarvan naar machtsmiddelen te grijpen om deze te vrijwaren van de "vrijheidsingreep".

In de menselijke geschiedenis zie ik dan ook dat er in wezen 2 antipolen zijn die de stuwkracht zijn van het menselijk handelen, n.l. macht en vrijheid. Daarom alleen al is het voor mij moeilijk in te zien hoe er ooit een anarcho-kapitalistische maatschappij zou mogelijk zijn. Het fenomeen "macht" hangt als een zware schaduw over die mogelijkheid. Als er een vrije en nonagressieve samenleving bestaat is er geen beoefte aan politie en rechtspraak. Als die behoefte er wel is, is het juist omwille van de aanwezige agressie, er is geen voorafgaandelijke vrije markt in de strikte zin van het woord. Maar deze wordt juist verondersteld door de anarchisten; het is n.l. op deze vrije markt dat door competitie de bescherming brengende instituties zouden moeten ontstaan! Er is met andere woorden steeds een aprioristische politieke dimensie aanwezig in de menselijke relaties wat leidt tot politieke rechtsordening op monopolistische grondslag. In het kader van deze rechtsordening kan een vrije markt functioneren en aan iedereen de keuze gelaten worden zijn eigen ethische waarden na te streven - theoretisch althans, want ik vrees dat onder druk van de meerderheid (macht) de wetten expanderen om bepaalde "waarden", zoals in het geval met de kinderen, te garanderen. Ik denk dat vanuit dit oogpunt het ontstaan van de welvaartstaat kan worden verklaard. Het cynische bestaat er evenwel in dat het uiteindelijk niet de noodlijdenden zijn die er wel bij varen: "want wie heeft, die zal gegeven worden en hij zal overvloedig hebben; maar wie niet heeft, ook wat hij heeft, zal hem ontnomen worden" (Mattheüs 13:12).

ZIJN ER NOG LIBERTARIERS?

In de vorige Vrijbrief is een commentaar op dit artikel van Gilbert de Bruycker opgenomen. In verband met de grote lengte van het artikel van C. Hosepied moest er een artikel naar een volgend nummer worden verplaatst. Door een abuis heb ik toen bovengenoemd artikel wel, maar het commentaar erop niet laten vervallen. Ik hoop dat iedereen de moeite wil nemen om na deze late plaatsing ook het commentaar nog even in te zien.

W. van Hulten.

TREFPUNT

In verband met het Trefpunt op zaterdag 12 april 1986 treft U in deze Vrijbrief een inlegvel met een uitnodiging en nadere gegevens van die happening. We hopen dat we velen van U, vergezeld van introduce's, op deze bijeenkomst mogen begroeten.

VON MISES INSTITUUT

In deze Vrijbrief zal eveneens de eerste Newsletter van het Von Mises Instituut worden ingesloten. Het Von Mises Instituut is een think tank waarin een aantal vooraanstaande economen en juristen studies verrichten t.b.v. een vrije markt-economie. Hoewel het geen Libertarische instelling is, zijn er wel degelijk grote overeenkomsten met het Libertarisme. Het Von Mises Instituut richt zich primair op de economie. In het bestuur zitten een aantal Libertariërs. Libertariërs vinden dat de vrijheid op velerlei gebied wordt beknot, en zeker niet in de eerste plaats op economisch gebied. Natuurlijk zal niemand dat ontkennen, maar vele van de vrijheidbeperkende reguleringen vloeien voort uit z.g. economische motieven. Zonder motieven zouden vele van deze regels achterwege gebleven zijn. Dat is dan ook de reden dat een dergelijk instituut ons aller steun verdient. Tevens is het goed om ook met de economische visie van de vrije markt economen op de hoogte te zijn.

Abonnementen t.b.v. Vrijbrief abonnees: f 15,-, of BF 250 per jaar. U kunt dat bedrag overmaken op de rekening van het Libertarisch Centrum, met vermelding Newsletter V.M.I. (zie achterkant Vrijbrief). De transferkosten spaart U dan uit.

ZEKERHEID EN VRIJHEID

door Leonard Read 1)

Veel slachtoffers aanvaardden onbewust het socialisme, voor de gek gehouden door vooronderstellingen waarvan ze de waarheid niet hebben nagegaan. Een zeer verbreide maar misleidende vooronderstelling is dat zekerheid en vrijheid alternatieven zijn, die elkaar uitsluiten - dat kiezen voor het ene betekent het andere vaarwel zeggen.

In de westerse wereld hebben meer mensen, gedurende de laatste eeuw, een groter materiele welvaart verkregen dan hun voorouders ooit in enige voorgaande tijd hebben gekend. Veel mensen hebben een redelijk appeltje voor de dorst kunnen wegleggen, zodat er onheil op komt dagen - depressies, ouderdom, ziekte of wat dan ook - ze kunnen terugvallen op de gespaarde vruchten van hun werk en er op kunnen rekenen dat deze hen door tegenvallers kunnen heen helpen. Dank zij een onbeperkte keuzevrijheid, niet eerder voorgekomen mogelijkheden, een spaarzaam leven, en het recht te beschikken over de producten van hun werk - dus privé-eigendom - waren ze in staat het hoofd te bieden aan de vele behoeften die in de loop van een leven zich voordoen.

We zien deze benijdenswaardige persoonlijke verworvenheden als zekerheid. Maar dit soort zekerheid is geen alternatief voor vrijheid; integendeel het is een gevolg van vrijheid. Deze traditionele zekerheid spruit voort uit de vrijheid zoals de eik voortspruit uit de eikel. Het is niet een geval van of/of; de ene zonder de andere is onmogelijk. Vrijheid is de voorwaarde voor alle zekerheid die er voor ons te vinden is in deze onzekere wereld.

1) Bewerkt door W. Albada. Uit "The Freeman".

- Waarom mag ik niet stemmen ?

- Stemmen is alleen voor volwassen, verstandige mensen, die precies weten waarom ze op iemand stemmen !

VRIJ EN BLIJ

door LEO DERKSEN

Een veehandelaar in Hollandscheveld heeft een grote schuur. Hij heeft die schuur niet meer nodig voor het doel waarvoor een schuur gewoonlijk wordt gebruikt. Hij laat er ramen inzetten, een deur, tussenmuren. Zo verandert, voor f 90.000, een schuur in een aardige woning.

Alwéér iemand gelukkig denk je. Dan komt echter de gemeente. Er groeit een slepend proces van beroeps- en bezwaarprocedures. Burgemeester Faber van Hoogeveen (u weet wel: die tegen kruisraketten was en toen 's-morgens wakker werd met een halsband om) laat het er niet bij zitten. Hij strijdt door. En hij wint.

Gemeente-arbeiders komen, in de rug gedekt door agenten van politie, de binnenmuren slopen. Van de woning wordt weer een schuur gemaakt. Zo hoort dat. Je mag van een schuur niet zómaar een woning maken.

DAT IS VERBODEN.

De visser vist. Hij vist al eeuwen. Kniertje kon er al over meepraten. "Op hoop van Zegen". De Hollandse vissers zwierven over de wateren en vingen schol en makreel en tong en alles wat vissers gewoon in hun netten krijgen.

Toen werd het water wat minder. Water werd land. De Zuiderzee werd IJsselmeer en de vissers kregen het een beetje benauwd, maar zij visten door. Het gekke van die vissers was, dat zij de krankzinnige gedachte koesterden dat zij ook moesten leven, hoewel niemand hun dat ooit had verteld.

VISSERSLATIJN

Dus bleven zij vissen tot iemand plotse-ling op de gedachte kwam de vissen te tellen. De visser mocht niet méér vangen dan een bepaald aantal. Quotum heette dat. Dat was dus visserslatijn. Het was misschien voor het eerst dat de vissers echt met latijn te maken kregen. Quotum betekende een bepaalde hoeveelheid. Ze mochten niet meer vangen dan hun quotum. Ze deden het toch, want ze dachten: "De zee is ons door de Heer gegeven". Jammer: er waren meer heren. De vissers kregen een proces-verbaal en een boete. Zij hadden méér gevangen dan hun quotum.

DAT IS VERBODEN.

Een man trouwde en begon vervolgens te graven. Hij groef en groef en groef. En het gat werd steeds dieper en groter. Toen maakte hij stutbalken en wanden en een dak over dat grote gat. En hij verdeelde dat toegedekte gat in verschillende vakken. Dat werden kamers. En op het dak van dat gat gooide hij zand, zodat niemand direct dat

gat zag of althans de plek waar dat gat zich bevond.

Zo werd dat gat met die kamers een huis. En daarin woonde hij met zijn vrouw en met een kindje en hij was gelukkig. Tot de Overheid het gat in de grond ontdekte. "Mooi", riep de Overheid met oprechte bewondering.

"MAAR DAT MAG NIET!"

Een gat in de grond graven is niet direct verboden. Daar een dak overheen maken is nog tot dáár aan toe. Daar in gaan wonen is echter iets anders. Dan verandert dat gat in een woning en dat verandert de hele zaak.

DAT IS VERBODEN

Maar de man deed nog méér. Hij wilde zelf zijn brood verdienen en niet afhankelijk zijn van de gemeenschap. Omdat hij op dat gebied zeer talentvol was, begon hij daar onder de grond een meubelmakerij. Hij maakte meubels en verkocht die en was, zoals hierboven al gemeld, heel gelukkig. En niemand had last van de man. Zijn machines kon je niet horen, want hij woonde onder de grond en ver weg van zijn naaste bureu. Toch mocht het niet wat hij deed. Je mag niet zoiets beginnen zonder Hinderwet-vergunning.

DAT IS VERBODEN.

Een alleenwonende vrouw voelt zich voortdurend bedreigd door haar buurman. Zij is bang voor hem. Bang, dat hij haar zal aanranden; hij heeft dat al meermalen gesuggereerd.

HOUVAST

Zij gaat naar de politie - die kan niets doen. De man heeft namelijk niets gedaan. Hij moet haar eerst aanranden of de hersens inslaan; dan is er sprake van een concreet feit. Dan heeft het Gezag houvast.

De vrouw ziet in een winkel een klapperpistooltje. Het lijkt sprekend op een echt pistooltje. Zij koopt het en draagt dat sindsdien steeds bij zich. Op een keer wanneer zij zich weer bedreigd voelt en in paniek raakt, grijpt zij het klapperpistooltje en richt dat op de man. Die gaat weg en waarschuwt de politie. Hij is bedreigd.

De politie komt. Het klapperpistooltje wordt in beslag genomen en zij krijgt een proces-verbaal. Een man mag een vrouw bedreigen; dat is op zichzelf geen strafbaar feit. Een vrouw mag zich geen gevoel van beschermd-zijn verschaffen met behulp van een klapperpistooltje dat op een echt vuurwapen lijkt, aldus de Vuurwapenwet.

DAT IS VERBODEN.

De veehouder melkt. Terwijl de landbouwer ploegt, melkt de veehouder zijn koeien. Hij droomt van koeien die steeds meer melk geven. De koe is een melkfabriek en zoals de directie van elke andere fabriek, droomt ook deze directeur van de "melkfabriek" van een hogere productie.

Zo krijgt koe Truus een prijs omdat zij 100.000 liter melk heeft gegeven. En de boer melkt door. Tot ook hij latijnse les krijgt en leert dat hij niet méér melk mag produceren dan een bepaald quotum.

DAT IS VERBODEN

Een 23-jarige Rotterdammer ziet op een muur rascistische leuzen geschilderd. Hij wordt (terecht!) bos. Hij maakt die leuzen onleesbaar en schildert daaronder: "Geen rascisme in de wijk". Hij wordt aangehouden en krijgt een proces-verbaal. Wat hij gedaan heeft, mag niet.

DAT IS VERBODEN?

Dus zingen we allemaal nog één keer uit volle borst:

"Wij leven vrij, wij leven blij op Neerlands...."

Met toestemming overgenomen uit De Telegraaf.

HET FUNDAMENTEEL RECHTSBEGINSEL *

Terreur en blind geweld, het behoort de laatste jaren meer en meer tot de dagelijkse werkelijkheid. Voor de media is het een hot item met een sterke visuele impact, waar het publiek gretig naar kijkt, het erg vindt, maar weinig over nadenkt.

Slechts weinigen realiseren zich welk het werkelijke probleem is achter dit geweld. Integendeel, sommigen beschouwen dit soort geweld zelfs als vanzelfsprekend en "rechtvaardig". Indien men echter de feiten van op een afstand gaat bekijken en in zijn maatschappelijke context plaatst, dan komt men tot de vaststelling dat deze gewelddaden vooral mogelijk zijn, omdat men steeds minder respect opbrengt voor zijn medemens en diens eigendom en men een fundamenteel rechtsgevoel verloren heeft.

Het fundamentele recht van elke mens is zichzelf te zijn en zijn eigen zaken te mogen beredderen. Van dit recht gebruik maken impliceert dat men ook aan de andere mensen dit recht toezegt. Doet men dit niet, dan verklaart men zichzelf tot "meester" en de anderen tot "slaven".

Alhoewel elkeen bij dit soort geweld een potentieel slachtoffer is, is het toch bevreemdend vast te stellen hoe de samenleving hierbij relatief onverschillig blijft en maar matig reageert. Men richt zijn hoop liever op de overheid. Hoe speelt die overheid hierop in? Men versterkt de ordestrejdkrachten, maar tegelijkertijd verbiedt men een ongewapende burgerwacht. Deze dubbelzinnige houding is ook in andere wetten en decreten terug te vinden. De burger ondervindt aan den lijve (soms letterlijk) de tegenstrijdigheid en de willekeur van de wet. De politici, grootmeesters in "nieuwspraak" en "dubbeldenk" drijven het zelfs zover dat ze alle politieke enquêtes één maand voor de verkiezingen willen verbieden, dit "om de kiezer niet te misleiden".

Wie misleidt hier wie ?

In een sfeer van dergelijke morele ontarding, kan men dan ook een teloorgang van het fundamenteel rechtsbeginsel verwachten. Het probleem van het gebrek aan verantwoordelijkheidszin bij sommige individuen is aldus meer dan een probleem van vandaag alleen. Het heeft een historische dimensie. Alleen een langzaam leerproces (een opvoedingsproces in de goede zin van het woord), waarbij de overheid in eerste instantie het voorbeeld geeft, kan hierin verandering brengen. Zolang de overheid zelf het onrecht legaliseert en het zelfbeschikkingsrecht van de burger met voeten treedt, kan men ook geen verantwoordelijk gedrag van de burger verwachten. M.a.w., is de anarchie (in de niet-constructieve zin) nabij.

* Titel ontleend aan het gelijknamige boek van Frank van Dun (Kluwer, 1983)

Eric Verhulst
Voorzitter Libertarisch Studiecentrum

ADV.

Regelmatig bereiken ons verzoeken voor

LEVERING

van allerlei producten. (Variërend van mica-papier tot vrieshuizen etc. en vanuit de hele wereld).

In het kader van LEEF LIBERTARISCH: Geef ons op in welk soort producten of diensten u geïnteresseerd bent. Als wij dan weer iets tegenkomen, kunnen we er wellicht samen beter van worden.

T.I.S., Spoorlaan 16, 5017 JS TILBURG.

AANDACHT VOOR NEDERLANDSE GROENEN

Ik heb enigszins gearzeld vooraleer dit stukje neer te schrijven. Het gaat immers over een politieke partij, de Federatieve Groenen, die aan de komende Nederlandse verkiezingen wil meedoen. Men verwacht daarop dus niet in de eerste plaats commentaar van een Belg, zeker niet als die de betrokken partij dan nog slechts onrechtstreeks kent, n.l. via een (uitgebreid) artikel in het hier reeds vroeger vermelde tijdschrift "De Ronde Tafel". Ik vond echter de partij, haar programma, haar denkwijze zo verrassend positief, dat ik er toch even aandacht voor moet vragen.

De Federatieve Groenen kunnen als een centristisch of zelfs centrum-rechts alternatief voor het linkse Groen Progressief Akkoord worden beschouwd. En dat de FG inderdaad, in tegenstelling tot de meeste ecologisch denkende groepen in het buitenland, alles behalve links-collectivistisch zijn, blijkt al meteen uit hun resolute verwerping van alles wat te maken heeft met marxisme, socialisme en klassenstrijd. Hein van Meeteren, leraar politicologie, verklaart onomwonden: "Wij geloven niet meer in een belangrijke rol voor de staat als centraal dirigistisch lichaam. In de ecologische visie wordt de stabiliteit van een systeem, en dus ook het systeem van de samenleving, gesteund door een zo groot mogelijke variatie, de min of meer spontaan ontstane variatie. De staat als centraal lichaam dat alles regelt, heeft een sterk uniformerende werking. Daar zijn wij dus tegen. We zijn voor het recht op zelfbestemming van ieder individu, en voor decentralisatie, kortom voor een zo groot mogelijke mate van zelfregulatie.

Het tweede onderscheid is dat een ecologisch productiesysteem alleen kan werken op basis van een vrije markt, op basis van vrije ondernemingen. En meer persoonlijk: "Met Marxisten kun je nooit echt praten. Je kunt alleen maar rationele, intellectuele argumenten uitwisselen. Je komt dan in een macaber steekspel van woorden terecht. Zodra je ook maar iets naar voren brengt wat met gevoel te maken heeft, of met spiritualiteit, ben je meteen een kleinburgerlijk ideoloog". Als alternatief stellen de Groenen de ecologische visie, het evenwichtsdenken, dat duidelijk verder gaat dan alleen maar "schoon water en heldere lucht". Giftige woonwijken en elkaar vermoordende voetbalsupporters hebben wel degelijk iets met elkaar te maken, net als de topjes van met elkaar verbonden

den ijsbergen. En met genoeg lees ik verder dat net als de natuur, de Groenen grote waarde hechten aan verscheidenheid. "Een ecosysteem is des te stabiler naarmate de variatie binnen het systeem groter is. Vrijheid schept verscheidenheid. Vrijheid is in die zin een ecologisch goed." En ronduit Libertarisch wordt het met de overweging dat de vervulling beschouwd moet worden als een grove inbreuk op de vrijheid van iedereen. "Een bedrijf dat zwavel de lucht inblaast, dwingt iedereen zich ziek te ademen, nog afgezien van de vele andere negatieve invloeden op het leven, zoals de aantasting van de bossen door de zure regen".

ZIJN de Groenen Libertarisch? NEEN, en dat kan men in het huidige tijds-klimaat ook niet verwachten. Wie hun programma in handen krijgt, of het bovenvermelde artikel helemaal doorleest (het kan besteld worden tegen f 8,60 bij "De Ronde Tafel", Madoerstraat 10, 2585 VB 's-Gravenhage, postgiro 54.57.685) zal niet-libertarische standpunten ontdekken, die echter op zijn minst niet slechter zijn dan wat men zoal in de gemiddelde Christen- en Sociaal-democratische en zelfs Liberale ideeënarsenalen vindt. Zo zijn de Groenen b.v. voorstander van een gegarandeerd levensminimum. Dat klinkt een Libertariër misschien niet prettig in de oren, maar laten we eerlijk zijn: wie buiten (en zelfs binnen) de Libertarische beweging durft nog koudweg te stellen dat men, wie niet in eigen levensonderhoud kan voorzien, maar moet laten verhongeren? Dus zo radicaal is dat levensminimum nu ook weer niet.

Wat mij belangrijker toeschijnt is dat de Groenen, op een voor de rest "aanvaardbare" manier inspelen op wat naar mijn gevoel steeds meer het centrale punt gaat worden, waarbij alle andere (politieke, ideologische, sociale, economische) problemen gewoon in het niet verzinken: de aanslag op het leven zelf, op de natuur, op onze gezondheid; de globale verstoring van het evenwicht, die volgens sommige "deskundigen" best in orde komt als we maar vlug genoeg verder de afgrond invluchten. "De door de techniek gestelde problemen zullen door méér techniek worden opgelost" klinkt het dan heel mooi.

Kortom: kan iemand de Nederlandse Groenen wat verder Libertariseren, dan is dat mooi meegenomen, maar zelfs nu kijk ik al met belangstelling uit naar hun resultaat in mei van dit jaar.

Guy de Maertelaere

ZEVEN ONJUISTE OPVATTINGEN*

Om te komen tot een doeltreffend arbeidsmarktbeleid is het van belang om een zevental wijdverspreide en diepgewortelde, doch onjuiste ideeën omtrent de werking van de arbeidsmarkt aan de kaak te stellen.

1. "De kern van het werkeloosheidsprobleem is dat er te weinig banen zijn".

Zolang er nog onvervulde behoeften zijn is er een potentiële vraag naar goederen en diensten, en dus een potentiële vraag naar arbeid om deze voort te brengen. De kern van het werkeloosheidsprobleem is evenwel dat de loonkosten van veel mensen te hoog zijn in verhouding tot de specifieke arbeidsdiensten die zij kunnen verrichten.

2. "Het minimum loon zorgt ervoor dat de koopkracht van de werknemers op peil blijft, waardoor er een hoog niveau van werkgelegenheid gehandhaafd kan worden".

Deze opvatting gaat er stilzwijgend - evenwel in strijd met de realiteit - vanuit dat een hoog minimum loon geen uitstoot van arbeid teweeg brengt.

3. "Jeugdlonen beneden het minimum loon veroorzaken een verdringing van ouderen door jongeren op de arbeidsmarkt."

Deze opvatting is slechts ten dele juist. Een tweede effect is namelijk dat de werkgelegenheid er in zijn totaliteit groter door zal worden.

4. "Veel mensen zijn werkeloos omdat zij geringe vaardigheden hebben, die te weinig bij de vraag op de arbeidsmarkt aansluiten".

Iedere kwaliteit heeft zijn prijs. Redelijkerwijs kan iedere welwillende werkeloze een baan vinden mits hij de vraagprijs voor zijn arbeidsdiensten op een zodanig peil stelt, dat het voor ondernemers aantrekkelijk wordt om hem in dienst te nemen. Werkelozen hebben evenwel niet het recht om hun arbeidsdiensten beneden de wettelijke minima te verkopen.

5. "De hoge jeugdwerkeloosheid is een weerspiegeling van de geboortegolf na de Tweede Wereldoorlog."

De vraag naar arbeidsdiensten wordt bepaald door de prijs ervan. Bij lagere lonen komen meer banen beschikbaar. De loonvoet past zich evenwel door sociale wetgeving en institutionele belemmeringen zeer slecht naar beneden aan.

6. "De toenemende automatisering veroorzaakt veel werkeloosheid".

Ten eerste wordt het tempo van de automatisering met name bepaald door de verhouding tussen de prijzen van arbeid en kapitaal. Relatief hoge lonen veroorzaken

een uitstoot van arbeid door machines, bij relatief lage lonen is een vervanging van arbeid door machines in het algemeen minder aantrekkelijk. Ten tweede gaat men er ten onrechte, wederom stilzwijgend, van uit, dat er voor de in de automatiserende sectoren uitgestorven arbeid per se geen werk beschikbaar is (zie punt 1.). Ten derde ontstaan er niet alleen voor de bediening van de machines, maar ook voor de productie en onderhoud ervan plus toeleverende activiteiten zoals software diensten, nieuwe banen.

7. "De minimum loon wetgeving is een anti-armoede wapen".

Als deze opvatting juist was dan zouden we een onmiddellijke oplossing voor het wereld-armoede probleem hebben. Helaas worden lage lonen in de meeste gevallen niet zozeer door "uitbuiting" of "wanbetaling" veroorzaakt als wel door lage arbeidsproductiviteiten. Bovendien veroorzaken hoge minimum lonen in de ontwikkelingslanden, waar doorgaans geen sociaal vangnet is, vaak een scherpe tweedeling tussen een gepriviligeerde arbeidsaristocratie en een brede laag mensen die in extreme armoede leven. Zonder wetgeving met betrekking tot minimum lonen en vastgestelde werktijden zou de werkgelegenheid in deze landen aanzienlijk groter zijn.

Samenvattend kunnen we stellen dat de duizend-en-een belemmeringen die de overheid aan zijn werkeloze onderdanen oplegt, indien de laatsten hun arbeidsdiensten te koop aan willen bieden, of zelf, onder eigen beheer, nieuwe activiteiten aan willen vatten, een van de belangrijkste oorzaken van werkeloosheid is. In de Derde Wereld brengen dergelijke belemmeringen een vergroting van de extreme armoede in de steden teweeg. In vele Westerse landen vormen genoemde belemmeringen een van de belangrijkste oorzaken voor de zeer massale onvrijwillige werkeloosheid en afzwakende economische groei. Marginale groepen zoals minderheden en vrouwen, wier potentiële arbeidsdiensten het minste bij de bestaande vraag naar arbeid aansluiten worden in onze maatschappij het zwaarste getroffen met uitsluiting van economische zelfontplooiing door de wirwar van overheidsreguleringen. Bovendien vormt de financiering van het sociale vangnet een steeds drukkender last op onze samenleving. Helaas is de tijdshorizon van de doorsnee-politicus tekort, hooguit 4 jaar, om deze problemen openlijk in hun volle omvang te erkennen.

*Dit stuk is gebaseerd op een artikel van FEE door Walter Williams.

Een populair thema bij libertarische discussies is de zogenaamde Vrije Markt. Dit fraaie instituut is een van de voornaamste zaken waarop de libertarische gedachte is gebaseerd. Wanneer u in deze vrije markt geïnteresseerd bent, is er goed nieuws te melden. Dagny Sharon laat de pers draaien voor een nieuwe editie van de Free Market Yellow Pages, een gidsje waarin u telefoonnummers en adressen vindt van "Free-Marketeers," voorstanders van een vrijere, zo niet vrije markt.

Deze gids is belangrijk. Hij is een basis voor het organiseren van een supranationale libertarische subcultuur, een wereld waarin u zonder bemoeienissen van buitenstaanders en met een minimum aan rompslomp zaken gerealiseerd kunt krijgen. Het is een gids met mensen en instellingen waarin u als individu mee telt, als klant koning bent.

"Freedom In Our Time," was het thema van het eerste Europese libertarische congres in Brussel. Dagny Sharon heeft dit thema veranderd in "Freedom Now," een verbetering die nodig bleek. "Het is essentieel om, wanneer de wensen geformuleerd zijn, direct met de uitvoering te beginnen," kunt u lezen in alle literatuur die handelt over zakelijke en persoonlijke successen. Het versterkt het observeringsvermogen waardoor u beter in staat bent verborgen kansen waar te nemen. Of dit algemeen geldt weet ik niet, maar ik ben ervan overtuigd dat het in elk geval de verspreiding van libertarische ideeën verder helpt.

Als we wat moeten doen om het libertarisme te verspreiden en te laten groeien, is de eerste stap libertarisch te leven. Doen we dit dan kunnen we meer dan alleen een theoretisch model van een heilsstaat aanbieden. We kunnen laten zien dat zo'n model, waarbij bij uitwisselen van diensten beide partijen evenveel voordeel hebben, inderdaad werkt. Niemand gelooft een zoveelste theorie. Praktijk is wat telt. De eerste stap is gedaan. U kunt de Free Market Yellow Pages bij mij of bij het Libertarisch Boekcentrum (zie advertentie) bestellen. De kosten zijn 3,50 gulden.

LOUIS VAN STEKELENBURG

LIFHAS - CERTIFICATEN

LIFHAS, het Libertarisch Fonds voor Hulp Acties werkt nu al enkele maanden. Er komen al van de meest overwachte kanten reacties en vragen. Zelfs uit Amerika. De meeste brieven die binnenkomen vragen om hulp. Maar het "jonge" LIFHAS is nog lang niet sterk genoeg om aan voldoende verzoeken gevolg te geven.

Wel zijn we weer een stap verder om hulp te verlenen op "een libertarische wijze". Voor het project HULP AAN OOSTBLOK STUDENTEN kunnen we "deelnemersbewijzen" uitgeven. Dit werkt als volgt:

Voor een storting van minimaal f.100.- of BF.2000.- kunt u een CERTIFICAAT krijgen. Dit certificaat geeft u na afloop van het project recht op een evenredig deel van de netto opbrengsten.

Aantrekkelijke kanten die hier voor u aan kunnen zitten, zijn o.a. dat de storting fiscaal aftrekbaar is, en/of dat de CERTIFICATEN verhandelbaar zijn. U kunt ze verkopen of wegschenken.

Natuurlijk kunt u ook bijdragen aan dit project zonder certificaat of met lagere bedragen.

LIFHAS kan een belangrijke stap voorwaarts betekenen voor het Libertarisme.

Ken Schoolland schreef ons het volgende: "Maar al te vaak merk ik dat libertariërs de indruk wekken dat ze alleen maar "tegen" allerlei zaken zijn, en niet actief wijzen op alternatieven. LIFHAS kan dit sterk veranderen."

Denk er eens over of ook u niet op deze mogelijk voordelige wijze aan dit project wilt meewerken en nu een CERTIFICAAT wilt kopen.

Meer inlichtingen bij Walther van Hulten, F. Haverschmidtlaan 31, 3116 JK SCHIEDAM, tel. 010-262724.

Waarom moet ik mij opofferen voor ál die anderen?

ENGELSE LESSEN VOOR NEDERLAND EN BELGIË

door Yves Cerckel.

Engeland was ooit het boegbeeld van de weldaden van het kapitalisme. Vandaag de dag kunnen we echter stellen dat het boegbeeld is geworden van het verval van de negentiende eeuwse liberale staat in een korporatistische maatschappij met alle kenmerken die daarvan in de "libertarische" literatuur worden gegeven.

Het meest opvallende kenmerk izijn hier de zogenaamde "licensing laws". De eerste "licensing law" werd ingevoerd door de Alehouse Act van 1828. Deze Act en de tientallen daarop volgende wetten regelen niet alleen de uitbating (vooral de openingstijden) van de drankgelegenheden, waaronder ook de restaurants dienen verstaan te worden, maar ook de verkoop van alcohol (ook bier) in de winkels.

Het argument voor het invoeren van deze wetten was dat men de arbeiders en hun gezinnen moest beschermen tegen drankzucht; om te beletten dat die arbeider heel zijn loon zou opdrinken.

De onmiddellijke resultaten van die wetten zijn drievoudig. Vooreerst moet je om drank (als winkelier of cafébaas) te verkopen een exclusief verkoopsrecht van de overheid krijgen waarvoor je dan jaarlijks je taks moet betalen. De café's zijn hier maar open van 12 tot 14 uur en van 17.15 uur tot 22.30 uur, behalve in Londen, waar ze bijna de hele dag open zijn. Als je dan aan de mensen vraagt hoe dat komt, antwoorden ze dat de Londenaars graag laat op café gaan, maar dat de rest van het land daaraan geen behoefte heeft. Ten derde vind je wel bier en geestrijke dranken in de supermarkt, maar die kan je niet zomaar van de rekken nemen, want die flessen zijn opgeborgen in een apart hokje en als je zo'n fles wilt kopen, moet je iemand van de winkel vragen er één te geven.

Het onmiddellijke resultaat is echter afgrijselijk: op straat kom je op elke hoek een dronkaard tegen. En hier wordt dan in de ogen van de meeste Engelsen de oorzaak het gevolg en wordt het gevolg de oorzaak: meer dronkaards, dus moeten we strengere wetten hebben, de vicieuze cirkel dus. Natuurlijk zijn de Engelsen in sommige opzichten "anders" dan de Nederlanders en Belgen, maar zou het niet aan de afwezigheid van licensing laws in Nederland en België kunnen liggen, dat je in deze landen bijna nooit een dronkaard op straat tegenkomt?

Geen enkele Engelsman staat de enig mogelijke oplossing hiervan voor, nl. de volledige afschaffing ervan; de meesten zijn echter wel voor een hervorming van deze wetten te vinden. Er is hier echter de belangengroep van de cafébazen aan het werk, die zulke'n hervorming met een scheel oog bekijkt. Immers financieel is het voor hen hetzelfde, want als je de café's de hele nacht openlaat, spreidt de consument zijn vaste behoefte aan drank over de hele avond. Dit heeft voor de cafébaas langere werkdagen voor hetzelfde loon tot gevolg. En deze belangengroep slaagt er onder het mom van bescherming tegen dronkenschap in om deze, o zo noodzakelijke, liberalisering te verhinderen.

Een hiermee verwand onderwerp is het zopas ingediende wetsontwerp om de verplichting tot zondagsrust voor de winkels af te schaffen. Op het eerste gezicht zou dit wetsontwerp voor de doorsnee Engelsman onschuldiger moeten lijken dan de liberalisering van de openingsuren voor de pubs. Maar neen, hoor je dan, de zondag is toch een heilige dag en daar mag niet aan geraakt worden en deze kritiek komt niet alleen van de kerk.

Tijdens een bezoek aan het Britse parlement had ik een gesprek met enkele parlementariërs. Eén van hen, een lid van de conservatieve partij, zei dat er aan soepelere openingsuren voor de pubs behoefte bestaat, maar niet aan een versoepeling van de zondagsluitingsplicht voor winkels. Toen we hem vroegen hoe hij dat wist en hem erop wezen dat het bestaan van de vraag alleen vastgesteld kan worden wanneer de vraag de mogelijkheid heeft zich te ontwikkelen, zei hij dat hij wist dat die vraag niet aanwezig was, want hij kende de vraag van de mensen t.a.v. het dienstbetoon. Dat een Britse parlementariër zoiets zegt vinden we niet al te erg, maar we vrezen dat de meeste (om niet te zeggen alle) Nederlandse en Belgische parlementariërs hetzelfde denken.

Een andere belangengroep die hier aan het werk is, zijn de studenten. Zoals men weet betaalt de overheid niet alleen de hoogleraren, maar heeft in Engeland iedere student, behalve de buitenlandse student, ook recht op een aantal beurzen, oa. cumulatief study benefits, housing benefits, supplementary benefits en zelfs betaalde vacantie.

Zoals in heel West-Europa, heeft de regering Thatcher de bevolking doen inleveren,

REISAGENT ZOEKT:

Buitenlandse Touroperators, Hotelketens of Zelfstandige Hotels, Private Transportmaatschappijen of Andere Diensten en Producten met Betrekking tot Toerisme,

VOOR VERTEGENWOORDIGING EN VERKOOP IN BELGIË

ZOEKT KONTAKT MET:

Buitenlandse Libertariërs en vrije markt voorstanders in de reiswereld voor

HET ORGANISEREN VAN "LIBTOURS".

Offertes schriftelijk aan:

Dhr. Richard Eeckhout
Abdij van Dieleghemstraat 39
B 1090 Jette (Brussel)

ADV.

wat niet alleen resulteerde in een vermindering van de beurzen, maar ook in het feit dat de hoeveelheid geld die de Overheid van haar onderdanen heeft gestolen en dan aan de universiteiten uitdeelt, met 2 % per jaar gedurende een periode van vijf jaar, dus 10 %, zal dalen. Er wordt dan beweerd dat deze beide "cuts" een bedreiging vormen voor de democratisering van het onderwijs, alhoewel dit alleen de democratisering kan bevorderen vermits de overheid dan minder geld moet stelen van mensen die op hun zestiende jaar beginnen te werken en nooit de kans zullen krijgen om naar de universiteit te gaan. En uiteraard vormen de professoren, assistenten, sekretaressen, bibliothekarissen, onderhoudspersoneel en studenten dan één front.

Ook Big Brother blijft hier niet afwezig. Vóór 11 mei 1986 moet een ieder wiens beroep het gebruik van informatie over mensen via computers inhoudt, een aanvraag indienen om erkend te worden als geregistreerd data-gebruiker. Vermits men over een aanvraag ("application") spreekt, betekent dit dat de registratie kan geweigerd worden en dat je je computer maar in de vuilnismand moet gooien.

Holland en Vlaanderen zijn dus globaal genomen minder onvrij dan Engeland. Onze verbazing over de Engelse toestand brengt ons echter tot de bedenking wat voor een verbazing een individu uit een hypothetische libertarische maatschappij zou overkomen, mocht hij in Nederland of België belanden. Ook in onze kontreien is de toestand uit de hand gelopen en volstaan medicijnen niet meer, maar is er dringend (zeer dringend) een chirurgische ingreep nodig.

Deze ingreep zou alvast kunnen beginnen met een verkaveling van het wegennet.

DE 2000 SPECIALISTEN IN NEDERLAND

die de Vragenlijst Structuurenquête Medische specialisten (van Van Dien & Co; Accountants) nog niet hebben teruggezonden, worden verzocht zich zo spoedig mogelijk in verbinding te stellen met Vereniging voor Behoud van Artsen-Privacy I.o.: Secretariaat VBAP, Engelbrechtlaan 1, 3136 AG Vlaardingen.

KRUGERRAND

uw gouden
zekerheid

Voor informatie:
G.L.F. Erren
Montgomeryl. 359
5612 BH Eindhoven
Tel. 040-437568

FREE WORLD CHRONICLE

nu in magazine formaat

VRIJBRIEF-abonnees kunnen zich abonneren door f 30,- of BF 560 op de rekening van het Libertarisch Centrum over te maken onder vermelding van: Ab. F.W.C.

Commentaar De Telegraaf Het land van de onvrijheid

De Sovjet-Unie staat de medewerker van deze krant niet langer toe in het land te wonen en te werken.

Het enige wat deze man heeft gedaan is wat media-vertegenwoordigers overal ter wereld tot taak hebben: het signaleren van ontwikkelingen en het berichten over feiten en gebeurtenissen.

Omdat zijn publikaties afweken van het propagandistische, verkeerde beeld, dat het Kremlin over de Sovjet-Unie wil tonen, mocht hij niet langer in het land blijven. Het land van de onvrijheid, waar het geven van eerlijke, feitelijke en kritische informatie niet wordt getolereerd.

Deze krant zal doorgaan met een zo objectief mogelijke berichtgeving over de ontwikkelingen in de Sovjet-Unie.

** Als er iets is waaraan je meer waarde hecht dan aan je vrijheid, zul je die verliezen.
** Je zult ook datgene verliezen waaraan je meer waarde hechte.
** Somerse: Maugham.

(Adv.)

LIBERTARISCH BOEKCENTRUM

Postbus 336 - 2100 AH Heenstede

Bezoeken? Informatie? Bel 023 - 29 09 41.

"Specialist in vrijheid sinds 1975!"

De Geboorte van een recht is dikwijls de dood van een vrijheid.

TOPICS

- 6 maart :Kring Schiedam; iedere eerste donderdag van de maand.
- 11 maart :Kring Tilburg; iedere tweede dinsdag van de maand.
- 3 april :Kring Schiedam.
- 8 april :Kring Tilburg.
- 12 april :TREFPUNT in Utrecht. Zie folder.
- 5 mei :Kring Schiedam.
- 10 mei :Kring Tilburg.
- 24 mei :Bijeenkomst Libertarisch Studie centrum in Antwerpen.
- 7 juli :Zomercursus over economie (in het Engels), in Parijs; van George Mason University (USA) in samenwerking met het "Institut Economique de Paris".
Meer informatie bij de redactie van de Vrijbrief. Het I.E.P. geeft ook regelmatig "ontbijtlezingen".
- 20-26 Aug.:3e Libertarian World Convention in Stockholm.
- 31 Okt.-
1+2 nov. :Libertarisch Studie Weekend.

Voor informatie kunt U bellen naar het Libertarisch Centrum Nederland: 03465-64994.
Bovendien voor de:
Kring Schiedam: 010-268702
Kring Tilburg/Het Gooi: 013-634821
Kring Eindhoven: 040-438013, vragen naar Stefan van Glabbeek.

VRAAG VAN DE MAAND

Degene die het beste (=libertarische) antwoord instuurt, krijgt een verlenging van zijn abonnement met twee nummers.

Mogen medische specialisten wel "staken" ?

Antwoord v o o r 1 april '86.

* * * *

ANTWOORD

op de vraag uit VRIJBRIEF nr. 92/93:
"Wat is de (im)moraliteit van de ZWARTE MARKT ?"

De Zwarte Markt op zich kan niet moreel of immoreel zijn. Dat kunnen alleen de mensen die er op handelen. Als beide partijen in het "zwarte circuit" handelen uit vrije wil en elkaar niet bedriegen, is dit een volkomen morele handeling.

De heer S. te B. verdiende met dit antwoord een verlenging van zijn abonnement met twee nummers.

DE VRIJE MARKT IN EEN ONVRIJE ECONOMIE

.....

ir. L.H.M. Jongen

De aandelenkoersen in de V.S. breken dagelijks nieuwe hoogtepunten. Hoofdoorzaak is dat men verwacht dat door de lagere olieprijs de economie een zeer grote stimulans zal krijgen. Ik ben het daar geheel mee eens en verwacht dan ook dat minstens dit hoge beursniveau gehandhaafd kan blijven.

Opmerkelijk is dan wel dat de Duitse en Nederlandse beurzen het Amerikaanse voorbeeld niet volgden. Voor Nederland zou gedacht kunnen worden dat wij erg afhankelijk zijn van energieverkoop, maar dat geldt zeker niet voor Duitsland. Trouwens, Nederland is per saldo Importeur van energie. En wie ontving geld uit de energieverkoop: dat was /is de overheid. Terwijl het bedrijfsleven nu ca 8 miljard minder energiekosten gaat krijgen. Al met al verwacht ik dus dat de Nederlandse en Duitse beurs het Amerikaanse voorbeeld gaat volgen.

Wel zijn er ook een aantal minpunten te signaleren:

= de Nederlandse regering zal er als de kippen bij zijn om binnenkort extra belastingen te heffen om de verminderde energie opbrengsten weer op peil te brengen. Let wel, als het bedrijfsleven 8 miljard minder kosten heeft, leidt dit toch gauw tot 8 miljard meer winst, c.q. 40% vennootschapsbelasting is 3 miljard extra voor de staat.

= Veel ontwikkelingslanden (2/3) krijgen nu ook een lagere energierekening. Dat is dus goed en vergemakkelijkt de schuld afbetaling. Twee vervelende uitzonderingen daarop zijn Venezuela en Mexico. Die twee landen hebben enorme schulden en zo zij die al uit olieopbrengsten konden betalen, nu zeker niet meer. Dat kon op vrij korte termijn wel eens tot grote druk op de internationale financiële ketel leiden.

Voor U betekent dit: Niets in financiële instellingen beleggen. Wel durf ik door te gaan met aankoop te adviseren in KLM (ook minder energiekosten), Kon. Olie (tja, het blijft een mooi rendement, veel activiteiten zullen nu winstgevender worden en de waardevermindering op voorraden zal denkkelijk meevallen). Wederom de grondstoffondsen en vooral die met een hoge energierekening blijven koopwaardig: Alcan, Inco, maar kijk ook naar de energie-importerende landen: Duitsland, Zwitserland, Japan en Nieuw Zeeland (obligaties in NZ dollars met 16% rente).

In dat laatste geval moet U dan wel rekening houden met Uw belasting situatie en een eventuele daling van de NZ dollar. Maar met die olieprijsdaling zal de NZ dollar best wel kunnen stijgen.

En de OPEC landen? Het ging van een kameel naar Cadillac en nu weer terug naar

...

Vul deze bon in, of geef hem aan een relatie:

Ja ik wil graag meewerken om onze vrijheid te behouden en te vergroten. Noteer mij voor:

- Een abonnement op de VRIJBRIEF voor f 40,-/BF 700,- per jaar.
- exemplaren van de brochure "Hoe Vrij bent U nog" à f 3,-/BF 50,-.
- Een literatuurlijst (met boeken van Ayn Rand, von Mises, Hayek, etc.)

Naam:

Adres: Tel.:

Ik zal f / BF overmaken op Uw rekening bij
(zie hieronder).

Stuur ook een proefnummer/informatie aan:

Deze bon opsturen aan: Libertarisch Centrum Nederland (zie hieronder).

Verantwoordelijk Uitgever: Ir. H.J. Jongen, Statiestr. 57 - Bus 3 - 2180 Kalmthout (België)

Nederland: Libertarisch Centrum, Fazantenkamp 818, 3607 EB Maarssenbroek. Tel. 03465-64994. AMRO Bank rek.nr. 46.24.31.320 (Giro 8238 AMRO Bank Amsterdam) t.g.v. Libertarisch Centrum; abonnementsprijs f 40,- per jaar; donateurs min. f 100,- per jaar.
België: Herentalsebaan 109, B 2100 Deurne; Bank J. van Breda rek.nr. 645-1240465-64 t.g.v. VRIJBRIEF; abonnementsprijs BF 700,- per jaar; donateurs min. BF 1.500 per jaar.